Bestuurlijke Adviesgroep Lemselermaten

Datum / tijd / plaats : Donderdag 17 februari 2022 | 13.30-15.00 uur | Zaal 147 gemeentehuis Denekamp + Teams

Deelnemers : [redacted] (Staatsbosbeheer)
: [redacted] (LTO Noord)
: [redacted] (Particuliere grondeigenaren LEM)
: [redacted] (Waterschap Vechtstromen) (*Teams*)
: [redacted] (Provincie Overijssel)
: [redacted] (bestuurlijk trekker/voorzitter), [redacted] (procesadviseur), [redacted] (projectleider/secretaris) (Gemeente Dinkelland)

Betreft : Verslag

1	**Opening en mededelingen** Voorzitter [redacted] opent de vergadering en heet een ieder van harte welkom. Als tijdstip voor de volgende BAG-AVAV wordt in overleg 29 maart van 16 tot 17 uur gekozen. Deze vindt fysiek plaats met een optie om digitaal aan te sluiten. Hiervan zal met name [redacted] noodgedwongen gebruik maken.
2	**Verslagen** Er zijn geen opmerkingen n.a.v. het verslag BAG-LEM d.d. 12 januari 2022. Dat geldt ook voor de volgende stukken ter kennisname: - Niet verzonden BAG-advies aan GS d.d. 12 januari 2022 - Kaartbijlage bij niet verzonden advies met impact maatregelen - Verslag projectgroep Lemselermaten d.d. 20 januari 2022
3	**Projectgroepadvies Grondstrategie** ***De projectgroep LEM adviseert de BAG-LEM om er bij de provincie op aan te dringen om op korte termijn meer inzet te leveren om in een ruimer gebied op zoek te gaan naar voldoende ruilgrond/ ruilbedrijven voor de provinciale opgaven rondom Lemselermaten.*** [redacted] licht toe dat de hartenkreet 'tandje bijzetten' mede voortkomt uit de signalen van betrokken eigenaren waar de mensen van zijn team mee spreken. De BAG ondersteunt de oproep van de projectgroep. [redacted] verklaart dat de provincie actief bezig is met grondverwerving voor zowel de rondweg Weerselo als het Natura 2000-gebied. Hij erkent de krapte in ruilgrond, maar ziet dat er enige beweging komt. Het vaststelllen van een plan zou erg helpen bij het verhogen van de grondmobiliteit en het verwerven van ruilgronden. Het is geen automatisme dat de verworven gronden primair worden gebruikt voor de aanleg van de rondweg. Bij elke aankoop maakt de

	provincie de keus voor welk doel die het beste kan worden ingezet. In eerste instantie gaat het dan om ruilen naar een van de doelen. Wanneer sprake is van vervreemding van gronden (via ruil en verkoop) is het 'Didam'-arrest van 26 november 2021 van de Hoge Raad aan de orde. Die oordeelde dat overheden bij de verkoop van grond gelegenheid moeten bieden aan (potentiële) gegadigden om mee te dingen. De provincie Overijssel is aan het onderzoeken welke gevolgen dit heeft. [redacted] geeft aan dat bij de gemeente de twee projecten in verschillende portefeuilles zitten. N2000 zit bij hem en de Rondweg Weerselo bij wethouder [redacted] Desgevraagd meldt [redacted] dat de provincie actief inzet op het benutten van de Maatregel Gerichte Opkoop (MGO). Er is al een eerste tranche (Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden) geweest. Voor de tweede tranche kunnen veehouders zich in het tweede kwartaal van 2022 melden. Waarschijnlijk komt er voor de MGO 2 geen beroepsverbod. Op dit moment is het erg lastig om een half jaar vooruit te kijken. Een eerste inschatting is gemaakt dat ca. 600 agrarische bedrijven in de buurt liggen van een N2000 gebied. Mede afhankelijk van de N uitstoot is de verwachting dat zich meerdere bedrijven zullen aanmelden voor de MGO. Landelijk wordt onder leiding van [redacted] uitgedacht hoe de transitie landelijk gebied gaat plaatsvinden. Provincie Overijssel zal hierin meebewegen. Ook hier is een kwartiermakersteam actief. Het is nog niet te zeggen welke kansen dit voor Lemselermaten gaat bieden, maar daar zal proactief op worden ingesprongen.
4	**Afronding inrichtingsplan** [redacted] formuleert als doel voor de BAG vandaag om een advies aan GS te formuleren over de inzet van evenwichtsbemesting als oplossing voor het sulfaatprobleem. Op 12 januari kwamen we er niet uit en besloten we GS te vragen zelf een besluit te nemen. [redacted] informeerde gedeputeerde Gert Harm ten Bolscher hierover, maar die was van mening dat Samen Werkt Beter niet voor niets in het leven is geroepen. Als dat op projectniveau geen uitspraak zou kunnen doen zou vóór GS eerst het provinciale SWB-overleg een uitspraak moeten doen. Daarop is in wisselende samenstellingen alsnog gezocht naar een compromisvoorstel op projectniveau. Inhoudelijk zullen we geen unanimiteit bereiken. Maar ook op basis van een meerderheidsbesluit kan een inrichtingsplan / PIP aan GS worden voorgelegd. In de formele procedure zal dan wel blijken of dit stand houdt. De afgelopen weken heeft de LTO nagedacht over een invulling die zo goed mogelijk tegemoet komt aan de voorwaarden van Staatsbosbeheer en Provincie. Daarbij zijn ook verschillende kaartbeelden gewisseld waarin de gedeeltes van de 30-jaarszone zijn aangegeven die in aanmerking zouden kunnen komen voor evenwichtbemesting. Het is goed daarvoor vandaag grenzen te bepalen die te onderbouwen zijn.

[redacted] verklaart dat de LTO op basis van de ervaringen bij Boetelerveld van mening is dat evenwichtsbemesting een goede manier is om het natuurbelang te dienen met behoud van goede landbouwgrond.
Daarbij is in gesprekken met eigenaren naar voren gekomen dat het aandeel gronden onder evenwichtsbemesting van voldoende omvang moet zijn om dat bedrijfsmatig te kunnen exploiteren. Hiervoor blijft te weinig over wanneer de 10-jaarszone als natuur wordt begrensd. Daarom is gekeken naar de 5-jaarszone en is die een beetje logisch recht getrokken. Aan de zuidzijde zou bijna de hele 10-jaarszone moeten worden meegenomen in evenwichtsbemesting.
Alleen zo is van de ondernemers een postieve grondhouding te vewachten èn komt er dynamiek in het gebied die goed is voor de natuur. Inzet is immers dit jaar al te starten met evenwichtsbemesting. Zouden gewacht moeten worden tot eigenaren gecompenseerd of uitgekocht kunnen worden voor natuur, dan gebeurt er nog vele jaren niets en onstaat er zowel voor natuur als landbouw een negatieve dynamiek. Dan zal immers nog lange tijd volgens de geldende bemestingsnormen mest worden uitgereden. Met het LTO-plan ontstaat er dynamiek en een betere balans.
Verwachting is dat op termijn agrariërs zullen stoppen en er op een natuurlijke wijze een oplossing zal komen. Voorgesteld wordt om de monitoring ook in aangrenzende percelen te doen vanwege de effecten van bemesting. De LTO wil duidelijk afspreken dat de evenwichtsbemesting wordt beëindigd als het gewenste doel niet wordt bereikt. De gronden worden dan alsnog bestemd als natuur. Werkt evenwichtsbemesting wel, dan moet dat ook definitief worden geregeld.
Met dit perspectief pleit de LTO ervoor om met elkaar achter de aanpak van evenwichtsbemesting te gaan staan.

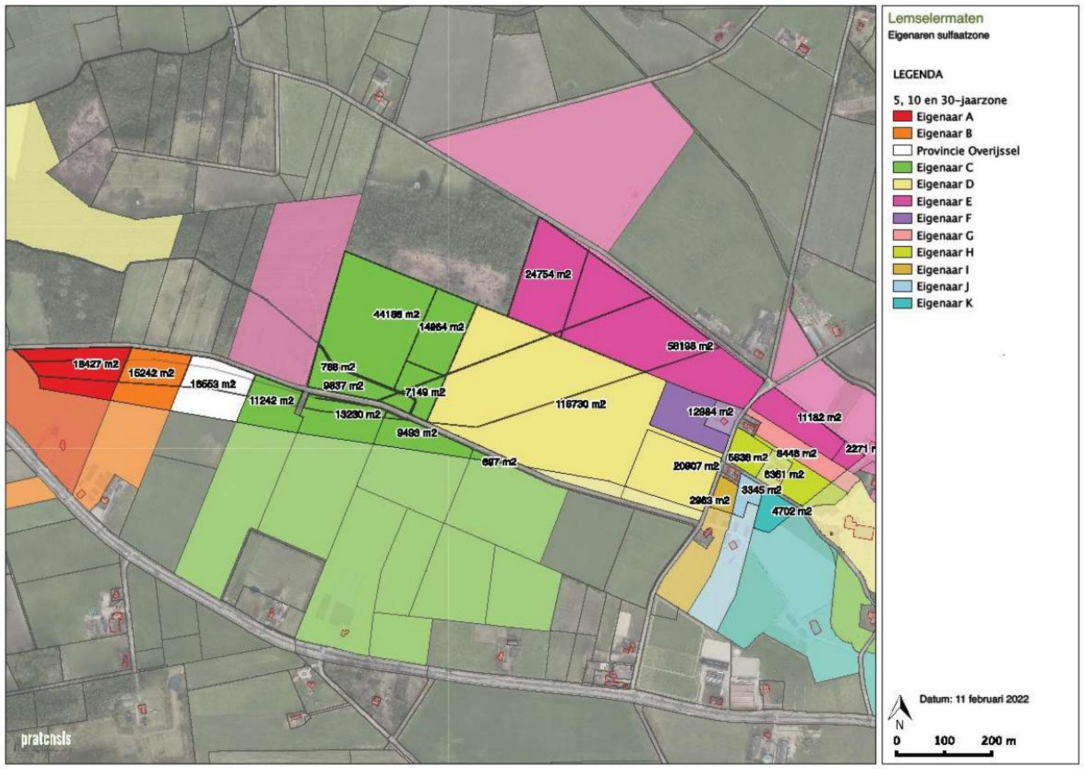
[redacted] merkt terugkijkend naar de afgelopen weken op dat lang is gezocht naar een goede uitweg. In huis bij Staatsbosbeheer en bij de groene organisaties waar zij mee te maken heeft is echter het duidelijke advies om niet met evenwichtsbemesting aan de slag te gaan. Het is inhoudelijk niet verantwoord en het bevoegd gezag moet dit ook niet willen. In andere gebieden wordt er ook bewust niet voor gekozen. Als het hier wel gebeurt en de hydrologische maatregelen worden uitgevoerd, dan treedt zelfs een verdere verslechtering van de kwaliteit van de habitats op. Dat mag niet eens. SBB kan hier niet mee instemmen. Er ligt hierover een helder rapport op tafel. We lopen een groot risico bij beroep en bezwaar. Door de 5-jaarszone als grens te hanteren komen we terug op eerdere BAG-besluiten die om andere redenen al zijn genomen.

	Indien toch een meerderheid voor evenwichtsbemesting kiest dan heeft SBB samen met de provincie een serie randvoorwaarden geformuleerd waaraan zou moeten worden voldaan. [redacted] vraagt of SBB dan niet het voordeel ziet om nu met evenwichtbemesting te starten tegenover nog 5 tot 7 jaar niets te doen. [redacted] laat weten dat dit argument elders ook niet wordt gebruikt. SBB kan onder de gegeven omstandigheden niet verder gaan dan te verklaren dat ze geen veto zal uitspreken op een meerderheidsbesluit. [redacted] is van mening dat het ontbreken van ruilgrond in dit gebied ten opzichte van elders precedentwerking voorkomt. [redacted] heeft de laatste weken ook veel over de kwestie gesproken, ook binnen het provinciehuis. Hij constateert dat alle adviezen en onderzoeken wijzen op de noodzaak van een natuurbestemming in de 30-jaarszone. Als toch wordt gekozen voor plan B heeft hij een te verdedigen plan nodig. Met de bregenzing die LTO voorstelt is dat niet te doen. Als aan de oostkant van 10-jaarszone naar de 5 jaarszone wordt geschoven moet daartegenover aan de zuidzone wel meteen de hele 30-jaarszone natuur worden. Met de grondposities daar verwacht de provincie dat binnen vijf jaar te kunnen realiseren. Het is waar dat het vanwege de proceduretijd nog een aantal jaren zal duren voordat de maatregelen kunnen worden uitgevoerd. Dan is het wel winst als de evenwichtsbemesting dit jaar al start. Maar dat is beter te verdedigen als de evenwichtsbemesting ook direct binnen de 5- en 10-jaarszone start die de natuurbestemming zal krijgen. Zou daar nog gewoon worden bemest dan gaat het effect van de evenwichtsbemesting verloren. Zodra gronden binnen de gehele 30-jaarszone kunnen worden verworven zal de provincie ze willen omzetten naar natuur. Uit de eigendomskaart blijkt dat de meeste eigenaren 20 tot 30 % van hun grond binnen de 30-jaarszone hebben liggen. Dat is substantieel maar met ruilgrond oplosbaar als deze beschikbaar zou komen'. [redacted] stelt dat tussentijdse omzetting altijd mogelik is door in het PIP voor de gronden met evenwichtsbemesting een wijzigingsbevoegdheid naar natuur op te nemen. [redacted] realiseert zich dat het meenemen van de gronden die direct de bestemming natuur krijgen in de evenwichtsbemesting wel logisch is. Daar had de LTO eerder niet bij stil gestaan. Maar als gronden met de bestemming evenwichtbemesting worden overgenomen door een andere agrariër moet die dat wel kunnen voortzetten. [redacted] hoort dat de provincie eigenlijk niet aan evenwichtsbemesting wil beginnen en dat ze ten opzichte van het begrenzingsvoorstel van de LTO in de vorm van de zuidzijde en het direct dit jaar meenemen van de natuurgronden in de evenwichtsbemesting wisselgeld nodig heeft om het plan te kunnen verdedigen. Hij realiseert zich dat hieraan tegemoet moet worden gekomen om kans van slagen te hebben bij de Raad van State. [redacted] wil vanuit de gemeente alles in het werk hebben gesteld om landbouwgrond te behouden zonder dat dat de habitats schade doet. Nog vijf jaar wachten tot er iets gebeurt leidt ook tot een verdere verslechtering. Ook hij kan zich voorstellen dat de provincie wisselgeld nodig heeft om het meegaan in de evenwichtbemesting te kunnen verdedigen. [redacted] geeft aan dat opschuiven van de grens aan de oostzijde richting 5-jaarszone noodzakelijk is anders stopt alles. Het direct ook starten van evenwichtsbemesting in de natuur wil de LTO wel meenemen. [redacted] brengt in dat [redacted] bij zijn theoretische optie van evenwichtsbemesting aangeeft dat dat zou moeten leiden tot het bemestingsniveau van de jaren 50 van de 20ste eeuw en dat daar geen toepassing van drijfmest bij hoort. Volgens [redacted] is bij de WUR voldoende ervaring met het management van evenwichtsbemesting. Dat vraagt wel goede begeleiding. [redacted] spreekt de verwachting uit dat de betrokken agrariërs bereid zijn om zich in te zetten voor evenwichtsbemesting binnen de 30-jaarszone inclusief de strook die nu als toekomstige natuur staat vermeld. Gebruik van ruige mest ziet hij als mogelijkheid. Hij heeft

nog wel twijfel over de begrenzing van de 30-jaarszone op gronden van particulieren rondom de Lemseloseschoolweg.

[redacted] kan op voorhand geen uitzondering maken voor particulieren in de 30-jaarszone. Dat maakt het plan weer minder verdedigbaar. Wellicht zien zij op hun gronden andere mogelijkheden dan natuur of evenwichtsbemesting om de uitspoeling van nitraat te voorkomen.

[redacted] ziet nog wel een probleem voor melkveebedrijf C dat aan de oostzijde in het LTO-voorstel alleen natuurgronden heeft en door de aanvulling van de provincie ook aan de zuidzijde alleen natuur krijgt. Hoe kun je hem nu verleiden om op die gronden toch meteen mee te gaan met evenwichtsbemesting?

[redacted] stelt voor dit bedrijf de kans te bieden de gronden aan de zuidzijde mee te laten gaan in de zone evenwichtsbemesting als hij dat op de natuurgronden aan de oostzijde dan ook vanaf dit jaar wil toepassen. Als dat geen optie is, dan zullen zijn gronden aan de zuidzijde meteen meegaan in de bestemming nartuur. Daarvoor moet dan binnen een aantal jaren goede compensatie worden aangeboden.
Iedereen kan zich vinden in deze opstelling.

[redacted] heeft nog steeds moeite om haar achterban uit te leggen dat er evenwichtbemesting gaat komen. Het is voor haar belangrijk meer houvast te hebben over wat het inhoudt.
[redacted] zal ervoor zorgen dat dit nader wordt uitgewerkt. Er zal van alles moeten worden bemonsterd, zoals het grondwater, de mest en het voer. Er zijn allerlei managementtools bij nodig om het te kunnen sturen. Er er hoort een goed monitoringsplan bij. Helemaal geen uitspoeling is waarschijnlijk niet mogelijk. Dat is er ook in een natuurlijke situatie, maar er moet wel echt evenwicht zijn.
[redacted] denkt aan een periode van twaalf jaar met allerlei weegmomenten, waarna de situatie definitief moet kunnen worden ingesteld.
[redacted] stelt dat de weegmomenten niet te snel en te kort op elkaar moeten komen. Voor twee jaar gaat een boer niet investeren. Dat moet minimaal zes jaar zijn.
[redacted] meent dat vooral de doelen goed moeten worden vastgelegd.

	[redacted] wil niet te veel discussie in de BAG over de onderbouwing van de evenwichtsbemesting. Hij wil dat graag aan de LTO overlaten. Als die onvoldoende is, gaat het plan in de procedure vanzelf bij GS, PS of de Raad van State onderuit. Hij wil graag dat het inrichtingsplan / PIP zo snel mogelijk in procedure gaat. Het is ook de verantwoordelijkheid van de LTO om medewerking van de betrokken ondernemers te verkrijgen. Waar die ontbreekt zal de bestemming direct natuur worden. [redacted] realiseert zich dat we consequent moeten zijn als de natuurdoelen door evenwichtsbemesting niet zouden worden gehaald. [redacted] roept de LTO op haar huid zo duur mogelijk te verkopen, te laten zien dat evenwichtsbemesting werkt en er zo snel mogelijk mee te beginnen. Dat is echt beter dan nog vijf jaar te wachten met maatregelen. Als [redacted] zegt dat het theoretisch kan, dan kán het. Ook [redacted] vindt het noodzakelijk om direct wat te gaan doen. Voorzitter [redacted] concludeert dat: - de BAG in meerderheid kiest voor het aanwijzen van een deel van de 30-jaarszone ten zuidoosten van Lemselermaten voor het instellen van evenwichtsbemesting als oplossing voor de sulfaatproblematiek. - de bestemming natuur aan de oostzijde het voorstel van de LTO volgt en aan de zuidzijde de gehele 30-jaarszone betreft. Hier in deze zone kan eigenaar C voor evenwichtsbemesting kiezen als hij dat ook direct op zijn gronden aan de oostzijde met de bestemming natuur wil toepassen - het aan de LTO is om de evenwichtsbemesting als sulfaatmaatregel zo op te zetten dat het stand houdt bij de Raad van State. - in de BAG nog nadere monitoringsafspraken moeten worden gemaakt voordat het PIP in procedure kan gaan. Aan het projectteam wordt gevraagd om het reeds eerder voorgelegde inrichtingsplan aan te passen aan deze conclusies zodat het door de BAG kan worden vastgesteld, met alle grondeigenaren kan worden besproken en kan worden vertaald in het PIP. [redacted] verklaart hierbij dat voor het opstellen van een ontwerp-PIP ongeveer vijf maanden nodig blijkt te zijn na vaststelling van het inrichtingsplan. Dit biedt ruimte aan het projectteam voor de reguliere eigenarengesprekken en aan de LTO om de betrokken eigenaren voor de evenwichtbemesting te benaderen en de opzet hiervan verder uit te werken voordat de BAG om advies over het ontwerp-PIP wordt gevraagd.
5	**Rondvraag en sluiting** Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt en de voorzitter sluit tegen 15.30 uur de vergadering onder dankzegging voor ieders constructieve bijdrage aan het overleg.

BESLUITENLIJST

NR	GENOMEN BESLUIT
20220217-01	De BAG dringt er bij de provincie op aan om op korte termijn meer inzet te leveren om in een ruimer gebied op zoek te gaan naar voldoende ruilgrond/ ruilbedrijven voor de provinciale opgaven rondom Lemselermaten.

20220217-02	Het inrichtingsplan wordt aangepast naar de volgende conclusies en zo snel mogelijk ter vaststelling aan de BAG voorgelegd: - De BAG kiest in meerderheid voor het aanwijzen van een deel van de 30-jaarszone ten zuidoosten van Lemselermaten voor evenwichtsbemesting als oplossing voor de sulfaatproblematiek. - De bestemming natuur volgt aan de oostzijde het voorstel van de LTO en betreft aan de zuidzijde de gehele 30-jaarszone. Aan die zuidzijde geldt dat eigenaar C hierbinnen voor evenwichtsbemesting kan kiezen als hij bereid is dat ook direct op zijn gronden aan de oostzijde met de bestemming natuur toe te passen - Het is aan de LTO om de evenwichtsbemesting als sulfaatmaatregel zo op te zetten dat het stand houdt bij de Raad van State. - In de BAG zullen nog nadere monitoringsafspraken moeten worden gemaakt voordat het PIP in procedure kan gaan.

Actielijst

Actienummer	Actie	Actiehouder	Actie afgehandeld voor
20220112-01	Het plannen van een nieuwe BAG-LEM zodra duidelijk is wanneer het aangepaste inrichtingsplan kan worden voorgelegd.	[redacted] J [redacted] J	1 april

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen